

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ
ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ

- Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών
Αγαθών

Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης
(Επικαιροποιημένη)

ΕΚΛΟΣΗ 2013-2014

Διεύθυνση: Παλαιό Στρατόπεδο – (Ανατολικό Κέντρο) – ΚΑΛΑΜΑΤΑ 241 00
Τηλέφωνο: 27210-65114,65116, 65103 Τηλεμοιότυπο: 27210-65112
Ηλεκτρονική Διεύθυνση: www.uop.gr,
Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: hacc-secr@uop.gr

Πίνακας περιεχομένων

Πρόλογος	2
1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης	4
2. Παρουσίαση του Τμήματος	5
3. Προγράμματα Σπουδών	9
3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	9
3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	12
3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών	12
4. Διδακτικό έργο	12
5. Ερευνητικό έργο	18
6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς	21
7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης	25
8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές	26
9. Συμπεράσματα	28
10. Σχέδια βελτίωσης	48
11. Πίνακες	30
12. Παραρτήματα	Σφάλμα! Δεν έχει οριστεί σελιδοδείκτης.

Πρόλογος

Η *Εσωτερική Αξιολόγηση* είναι μία τακτικά επαναλαμβανόμενη *συμμετοχική διαδικασία*, η οποία **διαρκεί δύο συνεχόμενα διδακτικά εξάμηνα και επαναλαμβάνεται το αργότερο κάθε τέσσερα έτη.**

Σκοπός της Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι να διαμορφώσει και να διατυπώσει το Τμήμα κριτική άποψη για την ποιότητα του επιτελούμενου έργου του με βάση αντικειμενικά κριτήρια και δείκτες κοινής συναίνεσης και γενικής αποδοχής, και με τους ακόλουθους στόχους:

1. Την τεκμηριωμένη ανάδειξη των επιτευγμάτων του Τμήματος
2. Την επισήμανση σημείων που χρήζουν βελτίωσης
3. Τον προσδιορισμό ενεργειών βελτίωσης
4. Την ανάληψη πρωτοβουλιών για αυτοτελή δράση *εντός του Τμήματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό
5. Τη λήψη αποφάσεων για αυτοτελείς δράσεις *εντός του Ιδρύματος*, όπου και εφόσον είναι εφικτό.

Πρόκειται ουσιαστικά για μια διαδικασία αυτοαξιολόγησης, που σηματοδοτεί την ίδια την ταυτότητα του Τμήματος, καθώς αποτυπώνει και αναδεικνύει όλα τα χαρακτηριστικά της λειτουργίας του, θετικά και αρνητικά, και καταγράφει τις φιλοδοξίες του. Κατά τη διάρκεια της Εσωτερικής Αξιολόγησης καταγράφονται τα σημαντικότερα πορίσματα που προκύπτουν από τη σύνθεση των στοιχείων, τα οποία συγκεντρώθηκαν με τη συμμετοχή όλων των μελών του Τμήματος, αναφορικά με το υφιστάμενο και το επιθυμητό επίπεδο ποιότητας και τους τρόπους επίτευξής του.

Η διαδικασία Εσωτερικής Αξιολόγησης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη της *Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης* (ΕΕΑ), η οποία εγκρίνεται από το Τμήμα και ακολούθως διαβιβάζεται, μέσω της ΜΟΔΠ, στην ΑΔΙΠ, προκειμένου να κινηθεί η διαδικασία Εξωτερικής Αξιολόγησης. Υπεύθυνη για τη σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης είναι η Ομάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ), που ορίζεται από το Τμήμα για τη διάρκεια της Εσωτερικής και Εξωτερικής Αξιολόγησης.

Όπως προαναφέρθηκε, η ΕΕΑ βασίζεται στα στοιχεία που έχει συλλέξει το Τμήμα και που περιλαμβάνονται στις *Ετήσιες Εσωτερικές Εκθέσεις* τους. Ωστόσο, η *Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης* δεν πρέπει να αναλώνεται στην απλή παράθεση των στοιχείων αυτών, αλλά να υπεισέρχεται κριτικά στην ανάλυση και αξιολόγησή τους, με στόχο την συναγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων και προτάσεων που θα οδηγήσουν στην βελτίωση της ποιότητας του Τμήματος. Και τούτο, επειδή, σύμφωνα με τον νόμο 3374/2005, «η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης συνεκτιμάται κατά τη λήψη αποφάσεων από τα αρμόδια όργανα σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας της Ακαδημαϊκής Μονάδας ή του ιδρύματος». Η λήψη αποφάσεων σε επίπεδο Πολιτείας, προϋποθέτει κατά κανόνα το επόμενο στάδιο, αυτό της Εξωτερικής Αξιολόγησης. Λεπτομέρειες σχετικά με το τελικό αυτό στάδιο της διαδικασίας αξιολόγησης θα γνωστοποιηθούν στα Τμήματα κατά το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα.

Το παρόν κείμενο αποτελεί πρότυπο σχήμα δομής και περιεχομένων της *Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης*. Η διάρθρωσή του αντιστοιχεί πλήρως στις βασικές ενότητες των κριτηρίων που αναλύονται στο έντυπο της ΑΔΙΠ με τίτλο «*Διασφάλιση*

Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα: προγράμματα σπουδών, διδακτικό έργο, ερευνητικό έργο, στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης, σχέσεις με κοινωνικούς, πολιτιστικούς και παραγωγικούς φορείς, διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές. Πέρα από τα ανωτέρω, περιλαμβάνεται στην ΕΕΑ συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της ίδιας της διαδικασίας της εσωτερικής αξιολόγησης μέσα στο Τμήμα, καθώς και τα συμπεράσματα και τα σχέδια βελτίωσης της ποιότητας του Τμήματος.

Γίνεται έτσι ευνόητο ότι η σύνταξη της Έκθεσης Εσωτερικής Αξιολόγησης σύμφωνα με το προτεινόμενο Πρότυπο Σχήμα και η συμπλήρωση των Πινάκων που την συνοδεύουν (βλ. κατωτέρω, σελ. 14 κ.ε.) προϋποθέτει την σύνθεση στοιχείων που καταγράφονται από όλα τα μέλη του Τμήματος στα ειδικά απογραφικά δελτία (βλ. Απογραφικό Δελτίο Εξαμηνιαίου Μαθήματος και Ατομικό Απογραφικό Δελτίο Μέλους Εκπαιδευτικού Προσωπικού, στο έντυπο της ΑΔΙΠ με τίτλο «Απογραφικά Δελτία και Ερωτηματολόγιο Μαθήματος/Διδάσκοντος για τους Φοιτητές», Έκδοση 1.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα), και παράλληλα αξιοποιεί τις απαντήσεις στα ερωτήματα που θέτει το τεύχος «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα. Όλα τα προαναφερθέντα έντυπα, καθώς επίσης και οδηγίες για την συμπλήρωση ή αξιοποίησή τους δημοσιεύονται στον ιστότοπο της ΑΔΙΠ (<http://www.adip.gr>).

Η χρήση του προτεινόμενου ενιαίου Πρότυπου Σχήματος για τις εκθέσεις εσωτερικής αξιολόγησης όλων των Τμημάτων των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης επιβάλλεται από την ανάγκη αναγωγής των στοιχείων και των συμπερασμάτων που αφορούν τα επί μέρους Τμήματα στο επίπεδο του οικείου Ιδρύματος (Πανεπιστήμιο, ΤΕΙ) και, τελικά, σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι τα Τμήματα μπορούν να προσθέσουν ή και να εξειδικεύσουν συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες που απηχούν τις ιδιαιτερότητές τους, διευκρινίζοντας σε κάθε περίπτωση με σαφήνεια το περιεχόμενο (τι και πώς;) και τη λογική (γιατί;) της διαφοροποίησής τους. Εύλογο είναι, ιδίως κατά την τρέχουσα, πρώτη εφαρμογή του συστήματος διασφάλισης ποιότητας, ότι δεν θα είναι πάντα δυνατή η κάλυψη όλων των σημείων της έκθεσης. Είναι όμως ευκαταίω σε κάθε περίπτωση το Τμήμα να καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να τοποθετηθεί επί όσο το δυνατό περισσότερων από τα σημεία της έκθεσης.

Ευνόητο είναι ότι η ΑΔΙΠ, αντιλαμβανόμενη τον ρόλο της ως αρωγού των Τμημάτων στη διαδικασία διασφάλισης και βελτίωσης της ποιότητάς τους, παραμένει στη διάθεση των ενδιαφερομένων για να βοηθήσει όπου χρειασθεί.

1. Η διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης

Η Ενότητα αυτή περιλαμβάνει μια σύντομη περιγραφή, ανάλυση και κριτική αξιολόγηση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης, καθώς και ενδεχόμενες προτάσεις για τη βελτίωσή της.

1.1. Περιγραφή και ανάλυση της διαδικασίας εσωτερικής αξιολόγησης στο Τμήμα.

1.1.1. Ποια ήταν η σύνθεση της OMEA;

Η OMEA κατά το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 ύστερα από απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος Ι.Α.Δ.Π.Α. διαμορφώθηκε ως εξής:

- Αλέξιος Σαββίδης, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία Μεσαιωνικών - Βυζαντινών Χρόνων». Emails: asavn@otenet.gr , savvides@uop.gr.
- Ευρυδίκη Αντζουλάτου – Ρετσίλα, Κοσμήτορας Σχολής (ΦΕΚ: 192/16.06.2011), και Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο γνωστικό αντικείμενο: «Διαπολιτισμικές σπουδές με έμφαση στην αξιοποίηση και προώθηση του υλικού πολιτισμικού προϊόντος». Emails: eretsila@otenet.gr, eretsila@uop.gr.
- Βασιλική Πέννα, Αναπληρώτρια Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (εκλογή Νοέμβριος 2009) του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο γνωστικό αντικείμενο «Βυζαντινή Ιστορία, Νομισματική και Σιγγιλογραφία» Emails: vpenna@ath.forthnet.gr, vpenna@uop.gr.
- Ευγενία Γιαννούλη, Επίκουρος Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου στο γνωστικό αντικείμενο "Προϊστορική Αρχαιολογία". Email: eyiannou@uop.gr.

1.1.2. Με ποιους και πώς συνεργάστηκε η OMEA για τη διαμόρφωση της έκθεσης;

Μέλη της OMEA συνεργάστηκαν με το διοικητικό προσωπικό, με φοιτητές οι οποίοι συμπλήρωσαν σχετικά ερωτηματολόγια, καθώς και με μέλη ΔΕΠ.

1.1.3. Ποιες πηγές και διαδικασίες χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση πληροφοριών;

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε ύστερα από τη συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους φοιτητές του Τμήματος, τη συγκέντρωση πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων από τις διάφορες υπηρεσίες και με συνεντεύξεις μελών της Πανεπιστημιακής Κοινότητας.

1.1.4. Πώς και σε ποια έκταση συζητήθηκε η έκθεση στο εσωτερικό του Τμήματος;

Συζητήθηκε με τα μέλη ΔΕΠ.

1.2. Ανάλυση των θετικών στοιχείων και των δυσκολιών που παρουσιάστηκαν κατά τη διαδικασία της εσωτερικής αξιολόγησης.

Τα θετικά στοιχεία που προέκυψαν επικεντρώνονται συνοπτικά στη λειτουργία και τον επαναπροσδιορισμό των στόχων του Τμήματος σύμφωνα με τις νέες εκπαιδευτικές απαιτήσεις. Οι δυσκολίες συνίστανται κυρίως στις νέες δομές που δημιουργήθηκαν στην εκπαιδευτική διαδικασία μετά τις νομοθετικές και άλλες ρυθμίσεις, όπως π.χ. αποχώρηση διοικητικού προσωπικού, μείωση διδασκόντων με βάση το Π.Δ.407/1980. Επίσης οι διαφορετικές απόψεις και θέσεις ορισμένων μελών ΔΕΠ σχετικά με τους στόχους και το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος.

1.3. Προτάσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας.

Η μείωση του αριθμού των ζητούμενων απαντήσεων με σύμπτυξή τους ή προσαρμογή τους στις νέες συνθήκες θα συνέβαλλε στη βελτίωση της διαδικασίας.

2. Παρουσίαση του Τμήματος

Η Ενότητα αυτή παρουσιάζει συνοπτικά το Τμήμα και τις κύριες παραμέτρους λειτουργίας του.

2.1. Γεωγραφική θέση του Τμήματος (π.χ. στην πρωτεύουσα, σε μεγάλη πόλη, σε μικρή πόλη, συγκεντρωμένο, κατανεμημένο σε μια πόλη κλπ).

Το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, έχει έδρα την πρωτεύουσα του νομού Μεσσηνίας, την Καλαμάτα. Τα διδακτήρια καθώς και το κτήριο της διοίκησης στεγάζονται στα κτήρια του πρώην 9^{ου} Συντάγματος Πεζικού στο παλαιό Στρατόπεδο της Καλαμάτας, τα οποία έχουν παραχωρηθεί από τη Δημοτική Αρχή για τον σκοπό αυτόν. Το κτήριο των Διδακτηρίων που στεγάζει τις αίθουσες του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, ανεπλάσθη με χορηγία του +Καπετάν Βασίλη Κωνσταντακόπουλου και του κ. Κωνσταντίνου Αρνόκουρου, καθώς και με πόρους από το Π.Ε.Π. Πελοποννήσου 2000 – 2006 Γ'Κ.Π.Σ. το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Στο κτήριο λειτουργεί Εργαστήριο Αρχαιομετρίας, το οποίο εξυπηρετεί τις διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες του Τμήματος, ενώ Εργαστήριο Ενάλιας

Αρχαιολογίας προβλέπεται να λειτουργήσει (Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ 1781/5-9-2007), με σκοπό να εξυπηρετήσει διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες της ενάλιας και υποβρύχιας αρχαιολογίας.

Παράλληλα, στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και ειδικότερα των Τμημάτων: 1) Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών και 2) Φιλολογίας, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, λειτουργεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία Ινστιτούτο Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού (ΙΝ.Ε ΒΥ.Π.) και έδρα τον Μυστρά.

2.2. Ιστορικό της εξέλιξης του Τμήματος.

2.2.1. Στελέχωση του Τμήματος σε διδακτικό, διοικητικό και εργαστηριακό προσωπικό, κατά την τελευταία πενταετία (ποσοτικά στοιχεία).¹

2.2.2. Αριθμός και κατανομή των φοιτητών ανά επίπεδο σπουδών (προπτυχιακοί, μεταπτυχιακοί, διδακτορικοί) κατά την τελευταία πενταετία.²

2.3. Σκοπός και στόχοι του Τμήματος.

2.3.1. Ποιοι είναι οι στόχοι και οι σκοποί του Τμήματος σύμφωνα με το ΦΕΚ ίδρυσής του;

Το Τμήμα ιδρύθηκε βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 118 της 24ης Απριλίου 2003, που δημοσιεύθηκε στο φύλλο αριθμ. 102/5-5-2003 της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως και έχει ως αποστολή: **1)** να καλλιεργεί και να προάγει τη γνώση για την ιστορία, την αρχαιολογία και τη διαχείριση των πολιτισμικών αγαθών με έμφαση στην ανάπτυξη της επιστήμης στους τομείς της ιστορίας της Ελλάδας και της Ευρώπης, της επιγραφικής, της ενάλιας αρχαιολογίας, καθώς και της διαχείρισης μνημείων και της μουσειολογίας, **2)** να παρέχει στους φοιτητές και στις φοιτήτριες τα απαραίτητα εφόδια που εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία. **3)** να οργανώνει μεταπτυχιακές σπουδές που οδηγούν στην κατάρτιση επιστημόνων με εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος και **4)** να συμβάλει στην ανάπτυξη των πολιτισμικών σπουδών σε συνδυασμό με τις σύγχρονες μορφές διαχείρισης των πολιτισμικών αγαθών και τη χρήση των νέων τεχνολογιών.

2.3.2. Πώς αντιλαμβάνεται η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος τους στόχους και τους σκοπούς του Τμήματος;

Η ακαδημαϊκή κοινότητα του Τμήματος συμπαρίσταται πλήρως και συμμετέχει ενεργά στην επίτευξη των στόχων και των σκοπών του Τμήματος, προσφέροντας καλή επιστημονική κατάρτιση στους φοιτητές και δημοσιεύοντας ποιοτικό

¹ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον πίνακα 11-1.

² Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους πίνακες 11-2.1 και 11-2.2

ερευνητικό έργο. Ωστόσο διατυπώνονται και διαφορετικές απόψεις, που τείνουν στη βελτίωση των στόχων και των σκοπών του.

2.3.3. Υπάρχει απόκλιση των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος από εκείνους που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει;

Οι στόχοι παραμένουν οι ίδιοι με αυτούς που είναι επίσημα διατυπωμένοι στο ΦΕΚ ίδρυσης και διευρύνονται με σύγχρονους επιστημονικούς προσανατολισμούς.

2.3.4. Επιτυγχάνονται οι στόχοι που σήμερα το Τμήμα θεωρεί ότι πρέπει να επιδιώκει; Αν όχι, ποιοι παράγοντες δρουν αποτρεπτικά ή ανασταλτικά στην προσπάθεια αυτή;

Οι στόχοι που επιδιώκει το Τμήμα επιτυγχάνονται με τη συνεργασία του διδακτικού, διοικητικού και εργαστηριακού προσωπικού, καθώς και με τους φοιτητές.

Βασικοί στόχοι του Τμήματος είναι η βελτίωση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών διαδικασιών σε προπτυχιακό επίπεδο, η ενίσχυση χρήσης σύγχρονων μορφών εκπαίδευσης και προγραμμάτων δια βίου εκπαίδευσης, η ανάπτυξη μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών προκειμένου να προσφέρει το Τμήμα ολοκληρωμένες σπουδές στους φοιτητές του, η ίδρυση νέων εργαστηρίων και γενικά η ολοκλήρωση των κτηριακών υποδομών, η συμμετοχή σε ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα, η συνεργασία με άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, η συνεργασία με την τοπική κοινωνία και η συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη.

Για την αρτιότερη επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων απαιτείται : **1)** η ενίσχυση των ανθρώπινων πόρων που διαθέτει το Τμήμα (μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ, διοικητικού προσωπικού), **2)** η κατασκευή νέων κτηριακών εγκαταστάσεων, **3)** η οργάνωση επιπλέον εργαστηριακών υποδομών, **4)** η αγορά σύγχρονου τεχνολογικού και εξειδικευμένου εξοπλισμού, **5)** η οργάνωση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αρχαιολογία και Ιστορία, **6)** η προώθηση του προγράμματος Erasmus και Erasmus Mundus 1 & 2, **7)** η διεύρυνση των συνεργασιών με Πανεπιστήμια του εξωτερικού.

2.3.5. Θεωρείτε ότι συντρέχει λόγος αναθεώρησης των επίσημα διατυπωμένων (στο ΦΕΚ ίδρυσης) στόχων του Τμήματος;

Κρίνεται σκόπιμη η αναθεώρηση στο σημείο της κατοχύρωσης των επαγγελματικών δικαιωμάτων των φοιτητών, όπου η τροποποίηση πρέπει να γίνει ως ακολούθως: **Οι πτυχιούχοι του Τμήματος διορίζονται στον κλάδο ΠΕ02 Φιλολόγων στην Εκπαίδευση. Διορίζονται επίσης σε φορείς του Δημοσίου και ευρύτερου Δημοσίου Τομέα, καθώς και σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου.**

2.4. Διοίκηση του Τμήματος.

2.4.1. Ποιες επιτροπές είναι θεσμοθετημένες και λειτουργούν στο Τμήμα;

Διοίκηση Τμήματος

- Αλέξιος Σαββίδης, Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και Καθηγητής του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
- Ευρυδίκη Αντζουλάτου – Ρετσίλα, Κοσμήτορας Σχολής (ΦΕΚ: 192/16.06.2011), και Καθηγήτρια του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
- Βασιλική Πέννα, Αναπληρώτρια Πρόεδρος του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (εκλογή Νοέμβριος 2009) του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.
- Πρόγραμμα ERASMUS
Ακαδημαϊκή Συντονίστρια κα Μαρία Κουρή, Λέκτορας του ΤΙΑΔΠΑ.
- Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης
Αθανάσιος Χρήστου, Επιστημονικός Υπεύθυνος, Επίκουρος Καθηγητής ΤΙΑΔΠΑ και Ευγενία Γιαννούλη Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΙΑΔΠΑ.
- Λειτουργούν, επίσης, Επιτροπές Καθαρισμού, Στέγασης και Σίτισης σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

2.4.2. Ποιοι εσωτερικοί κανονισμοί (π.χ. εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών) υπάρχουν στο Τμήμα;

Στο Τμήμα δεν υπάρχουν εσωτερικοί κανονισμοί.

2.4.3. Είναι διαρθρωμένο το Τμήμα σε Τομείς; Σε ποιους; Ανταποκρίνεται η διάρθρωση αυτή στη σημερινή αντίληψη του Τμήματος για την αποστολή του;

Το Τμήμα δεν είναι διαρθρωμένο σε Τομείς. Ο Οδηγός Σπουδών του Τμήματος περιλαμβάνει δύο Θεματικούς Κύκλους :

- Θεματικός Κύκλος Μαθημάτων Ιστορίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών
- Θεματικός Κύκλος Μαθημάτων Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών

3. Προγράμματα Σπουδών

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των προγραμμάτων σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο.

3.1. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

3.1.1. Πώς κρίνετε το βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Το αναμορφωμένο πρόγραμμα σπουδών ανταποκρίνεται στους στόχους του Τμήματος και στις απαιτήσεις της κοινωνίας. Συνδυάζει ιστορικά και αρχαιολογικά μαθήματα με κλάδους που απαντούν σε σύγχρονες απαιτήσεις της κοινωνίας, όπως π.χ. η διαχείριση πολιτισμικών αγαθών, η αρχαιομετρία, η ενάλια αρχαιολογία, ενώ παράλληλα περιλαμβάνει και γνωστικά αντικείμενα όπως π.χ. πολιτισμική ανθρωπολογία, ιστορία του πολιτισμού, διαπολιτισμικές σπουδές, περιβάλλον και διατήρηση πολιτισμικής κληρονομιάς, πολιτισμός και τουρισμός, που πλαισιώνονται και από τη διοργάνωση εκδηλώσεων και σεμιναρίων που απευθύνονται και στο ευρύτερο κοινό.

Ο έλεγχος της ανταπόκρισης του Προγράμματος, χωρίς να υπάρχουν κωδικοποιημένες διαδικασίες, είναι εφικτός με πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από τα μέλη ΔΕΠ και ποικίλλουν κατά περίπτωση. Ενδεικτικά αναφέρεται η κατά διαστήματα ανταλλαγή απόψεων με τους φοιτητές, ώστε να διαπιστωθεί ο βαθμός ανταπόκρισής του. Αλλαγές του συζητούνται στο πλαίσιο των Γενικών Συνελεύσεων του Τμήματος. Το Πρόγραμμα δημοσιοποιείται μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος και με έντυπη μορφή.

Σε ό,τι αφορά την επαγγελματική εξέλιξη των αποφοίτων, το Τμήμα ενημερώνεται κατά κανόνα από τους ίδιους. Τα αποτελέσματα της ενημέρωσης αυτής γνωστοποιούνται, ευκαιρίας δοθείσης, από τους διδάσκοντες και τη Γραμματεία του Τμήματος.

Στο Τμήμα υπηρετούν μέλη Δ.Ε.Π. με διεθνή αναγνώριση (θετικότερες βιβλιοκρισίες, ετεροαναφορές και δημοσιεύσεις σε περιοδικά με κριτές, προεδρεία και εισηγήσεις σε διεθνή συνέδρια, εκπροσωπήσεις σε διεθνείς οργανισμούς και επιτροπές, βλ. συνημμένα βιογραφικά).

3.1.2. Πώς κρίνετε τη δομή, τη συνεκτικότητα και τη λειτουργικότητα του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Το Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών, είναι προσαρμοσμένο στις σύγχρονες εκπαιδευτικές απαιτήσεις .

Είναι οργανωμένο σε δύο θεματικούς κύκλους ως εξής : **1)** Ιστορία και Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών και **2)** Αρχαιολογία και Διαχείριση Πολιτισμικών Αγαθών, συνδυασμό που αποτελεί καινοτομία.

Υπάρχουν μαθήματα κορμού, επιλογής , θεματικών κύκλων και κατεύθυνσης, από τα οποία ορισμένα είναι προαπαιτούμενα, ορθολογικά δομημένα, με αποτέλεσμα οι φοιτητές να επιλέγουν αυτό που ταιριάζει στα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα.

Σε ό,τι αφορά τα ποσοστά και τον αριθμό των μαθημάτων που προαναφέρθηκαν, αυτά αναγράφονται στους σχετικούς πίνακες που περιέχονται στο παράρτημα.

Σημειώνεται επίσης ότι ορισμένα μαθήματα προσφέρονται από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Φιλολογίας της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Ξένες γλώσσες δεν διδάσκονται στο Τμήμα.

3.1.3. Πώς κρίνετε το εξεταστικό σύστημα;

Ακολουθεί τις βασικές γραμμές του εξεταστικού συστήματος, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί τα τελευταία έτη στα ελληνικά ΑΕΙ.

Περιλαμβάνει παραδοσιακούς τρόπους αξιολόγησης (προφορική ή γραπτή εξέταση σε συγκεκριμένες ερωτήσεις από συγκεκριμένα συγγράμματα και τις παραδόσεις του κάθε διδάσκοντος), αλλά και σύγχρονους τρόπους αξιολόγησης.

Δίνει έμφαση στην κριτική αντιμετώπιση της διδακτέας ύλης και όχι στην απλή απομνημόνευση και ενισχύει τον επιστημονικό διάλογο, καθώς και την ανάθεση εργασιών στους φοιτητές, οι οποίοι με τον τρόπο αυτόν μιλούν από τους διδάσκοντες στην επιστημονική έρευνα και εξοικειώνονται με τους ποικίλους τρόπους κοινοποίησής της (γραπτή, προφορική παρουσίαση , ασκήσεις προσομοίωσης κ.λπ.). Με τους τρόπους αυτούς διασφαλίζεται η διαφάνεια της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών και συγχρόνως η αξιολόγηση της εξεταστικής διαδικασίας.

Η διαδικασία ανάθεσης και εξέτασης της πτυχιακής/διπλωματικής εργασίας είναι απόλυτα διαφανής και υπάρχουν συγκεκριμένες προδιαγραφές ποιότητας για την εκπόνησή της.

Το εξεταστικό σύστημα χρειάζεται κάποια αναθεώρηση προς την κατεύθυνση της ουσιαστικότερης επικοινωνίας και του επιστημονικού διαλόγου μεταξύ διδασκόντων και φοιτητών. Για να επιτευχθεί όμως αυτό, απαιτείται εντατικότερη παρουσία των διδασκομένων, ώστε να μην κρίνονται μόνο από τη γραπτή τους επίδοση, αλλά και από την καθημερινή τους συμμετοχή στις παραδόσεις των μαθημάτων.

3.1.4. Πώς κρίνετε τη διεθνή διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών;

Η διεθνής διάσταση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος είναι διακριτή, καθώς αυτό έχει συμπεριλάβει - στο πλαίσιο της ανθρωπιστικής παιδείας - ιστορικά και αρχαιολογικά μαθήματα, τα οποία καλύπτουν όχι μόνο εκφάνσεις του ελληνικού, ελληνορωμαϊκού και βυζαντινού κόσμου, αλλά και του ευρύτερου ευρωπαϊκού, καθώς και των αλληλοεπιδράσεων τους όπως π.χ. ιστορία του πολιτισμού, ιστορία του ευρωπαϊκού πολιτισμού, ευρωπαϊκή ιστορία, ιστορία της τέχνης. Ο συνδυασμός τους με το ευρύ πεδίο της διαχείρισης των πολιτισμικών αγαθών (διαπολιτισμικές σπουδές, μουσειολογία, διατήρηση πολιτιστικής κληρονομιάς, πολιτιστική διπλωματία, οικονομία του πολιτισμού, πολιτισμική ανθρωπολογία, περιβάλλον και αειφόρος ανάπτυξη) το εναρμονίζει με σύγχρονα μαθησιακά ζητούμενα στο διεθνές επίπεδο.

3.1.5. Πώς κρίνετε την πρακτική άσκηση των φοιτητών;

Η πρακτική άσκηση των φοιτητών είναι αναγκαία για τη συμπλήρωση της θεωρητικής τους κατάρτισης και βασική προϋπόθεση για την επιτυχημένη επαγγελματική τους απασχόληση μετά την αποφοίτησή τους.

Το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών εκπαιδεύει φοιτητές οι οποίοι θα κληθούν στο μέλλον είτε να στελεχώσουν ποικίλες υπηρεσίες του δημοσίου (Υπουργείο Παιδείας, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Εσωτερικών/Δήμοι-Νομαρχίες, Υπουργείο Εξωτερικών κ.τ.λ.) ή του ιδιωτικού τομέα (επιστημονικά και πολιτιστικά ιδρύματα, μουσεία, εταιρείες ανάληψης έργων αναστήλωσης, διαμόρφωσης και πολιτιστικής διαχείρισης αρχαιολογικών χώρων και μνημείων κ.τ.λ.), είτε να δημιουργήσουν δικές τους επιχειρήσεις, οι οποίες θα δραστηριοποιηθούν σε αντικείμενα που σχετίζονται με τη μελέτη, οργάνωση και τη διαχείριση ποικίλων πολιτιστικών δραστηριοτήτων, είτε να εργασθούν ως εκπαιδευτικοί στη δημόσια και στην ιδιωτική εκπαίδευση.

Με την Πρακτική Άσκηση οι φοιτητές:

- Έρχονται σε επαφή με την εργασιακή πραγματικότητα των κλάδων που έχουν επιλέξει να σπουδάσουν.
- Εξοικειώνονται με φορείς που ασχολούνται με τη μελέτη και την προώθηση των ανθρωπιστικών σπουδών .
- Θέτουν σε πρακτική εφαρμογή θεωρίες και γνώσεις που διδάχτηκαν και αποκόμισαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Με τον τρόπο αυτό η Πρακτική Άσκηση συνεισφέρει στην εκπαιδευτική διαδικασία επιτρέποντας, αφενός την εφαρμογή του θεωρητικού πλαισίου σε πραγματικό εργασιακό χώρο και αφετέρου την ενίσχυση της μαθησιακής διαδικασίας με την εμπειρία της εφαρμογής.

Με τον τρόπο αυτό η Πρακτική Άσκηση αποτελεί ένα αναγκαίο βήμα για:

- Τη δημιουργία ενός σταθερού συνδέσμου του Τμήματος και του φοιτητικού του δυναμικού με την αγορά εργασίας.
- Την εξειδίκευση και την περαιτέρω ανάπτυξη των επαγγελματικών ενδιαφερόντων των φοιτητών.
- Τη διαμόρφωση επαγγελματικής συνείδησης και
- Την ενίσχυση της επαγγελματικής αποκατάστασης των φοιτητών.

Οι πρακτικές ασκήσεις εκπονούνται σε αρχεία, βιβλιοθήκες, στην Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας, σε πολιτιστικούς φορείς κ.α. με τους οποίους το Τμήμα έχει άριστη συνεργασία και όπου οι φοιτητές, συλλέγουν πρωτογενές υλικό, το οποίο μετά επεξεργάζονται στη συνέχεια, κάποιες φορές και για την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας.

3.2. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών³

Όπως ήδη αναφέρθηκε το Τμήμα έχει επεξεργαστεί προς υποβολή εκ νέου στο Υπουργείο Παιδείας Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Μ.Π.Σ.) με τίτλο : Διαχείριση και Ανάδειξη Πολιτισμικών Αγαθών και Περιβάλλοντος

3.3. Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών

3.3.1. Πώς κρίνετε τον βαθμό ανταπόκρισης του Προγράμματος Διδακτορικών Σπουδών στους στόχους του Τμήματος και τις απαιτήσεις της κοινωνίας;

Οι διδακτορικές διατριβές που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, εκπονούνται στο Τμήμα, ανταποκρίνονται στους στόχους του και στις απαιτήσεις της κοινωνίας για παραγωγή νέας γνώσης στα πεδία της ιστορίας, - με έμφαση στην τοπική, της αρχαιολογίας, της αρχαιομετρίας - του πολιτισμού, των νέων τεχνολογιών. Σημειώνεται ωστόσο ότι στο Τμήμα δεν λειτουργεί ακόμα Πρόγραμμα Διδακτορικών Σπουδών.

4. Διδακτικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό διδακτικού έργου, σε όλα τα επίπεδα σπουδών (προπτυχιακών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών), απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*

³ Στην περίπτωση που στο Τμήμα λειτουργούν περισσότερα από ένα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών η ενότητα αυτή πρέπει να επαναληφθεί για το καθένα από τα ΠΜΣ.

4.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα του διδακτικού προσωπικού;

Το Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, παρά την ολιγόχρονη λειτουργία του, διαθέτει εξειδικευμένο διδακτικό προσωπικό (μέλη ΔΕΠ) που ανταπεξέρχεται ικανοποιητικά στις ανάγκες του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών και στους γενικότερους στόχους του Τμήματος. Ωστόσο, η έγκριση για περαιτέρω προκηρύξεις μελών ΔΕΠ είναι επιτακτική για τη βελτίωση των επιδόσεών του.

Η αξιολόγηση των διδασκόντων γίνεται με ειδικό ερωτηματολόγιο που συμπληρώνουν οι φοιτητές.

Ο εβδομαδιαίος φόρτος διδακτικού έργου των μελών του ακαδημαϊκού προσωπικού του Τμήματος είναι κατά μέσο όρο έξι ώρες.

4.2. Πώς κρίνετε την ποιότητα και αποτελεσματικότητα της διδακτικής διαδικασίας;⁴

Η εκ μέρους των φοιτητών αξιολόγηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της διδακτικής διαδικασίας - η συγκεκριμένη αξιολόγηση εφαρμόζεται κατά έτος στο Τμήμα - δίνει ικανοποιητικά στοιχεία για το θέμα.

Η διδακτική διαδικασία περιλαμβάνει : από καθέδρας διδασκαλία με τη χρήση των νέων τεχνολογιών και εποπτικών μέσων, σεμινάρια, role playing techniques , που επικαιροποιούνται ανάλογα με την ιδιαιτερότητα του εκάστου γνωστικού πεδίου.

4.3. Πώς κρίνετε την οργάνωση και την εφαρμογή του διδακτικού έργου;

Η οργάνωση και η εφαρμογή του διδακτικού έργου κρίνεται επιτυχής, διότι υπάρχει :

- Σαφήνεια στόχων και επιδιώξεων σε κάθε αντικείμενο διδασκαλίας(βλ. Οδηγό Σπουδών).
- Η αναγκαία υποδομή
- Ομαλή λειτουργία της εκπαιδευτικής διαδικασίας
- Η Γραμματεία του Τμήματος συμπαρίσταται στο έργο των διδασκόντων και αντιμετωπίζει με αποδοτικότητα τα φοιτητικά ζητήματα.

Η ύλη των μαθημάτων γνωστοποιείται στους φοιτητές μέσω του διαδικτύου (e-class) και με την ανάρτηση σχετικών ανακοινώσεων., ενώ παράλληλα περιγράφονται οι μαθησιακοί στόχοι των μαθημάτων και τα προσδοκώμενα αποτελέσματα.

Το ωρολόγιο πρόγραμμα των μαθημάτων τηρείται απολύτως με ελάχιστες εξαιρέσεις, ωστόσο η οργάνωση και δομή του παρουσιάζει ορισμένες αναπόφευκτες ανισότητες, που πηγάζουν από την πληθώρα των μαθημάτων.

Από μέλη ΔΕΠ των δύο ανώτερων βαθμίδων διδάσκονται 16 εισαγωγικά βασικά μαθήματα(ιστορία, πολιτισμός).

4.4. Πώς κρίνετε τα εκπαιδευτικά βοηθήματα;

⁴ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τους Πίνακες 11-5.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-5.2 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα), 11-6.1, 11-6.2, 11-7.1 (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα) και 11-7.2. (για τα δύο τελευταία ακαδημαϊκά εξάμηνα)

Κρίνονται επαρκή ως προς τη δομή και το περιεχόμενό τους, καλύπτοντας σε μεγάλο βαθμό τις απαιτήσεις του γνωστικού αντικειμένου στο οποίο αναφέρονται.

Απαιτείται πάντως η συνεχής βελτίωσή τους ώστε να ανταποκρίνονται πληρέστερα στα διδασκόμενα μαθήματα σύμφωνα και με τις εξελίξεις της επιστήμης στην οποία αναφέρονται.

Διανέμονται βιβλία (σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο), σημειώσεις, υλικό σε ιστοσελίδες, φωτοτυπίες, ο αριθμός των οποίων καθορίζεται από τον διδάσκοντα σε σχέση με τις απαιτήσεις του γνωστικού αντικειμένου.

Σε ό,τι αφορά τα βιβλία διανέμονται μέσω βιβλιοπωλείων περίπου κατά τα μέσα του εξαμήνου, ενώ τα υπόλοιπα σε όλη τη διάρκειά του.

Παρέχεται επίσης βιβλιογραφική υποστήριξη.

4.5. Πώς κρίνετε τα διαθέσιμα μέσα και υποδομές;

Υπάρχει ικανός τεχνολογικός εξοπλισμός με σύγχρονα εποπτικά μέσα και κατάλληλες υποδομές που καλύπτουν τις σημερινές ανάγκες της διδασκαλίας και των λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. Ωστόσο απαιτείται η εξασφάλιση πόρων για την ανανέωση και συντήρησή τους.

Το Τμήμα διαθέτει τις παρακάτω υποδομές:

- *Κτήριο Διοίκησης* (από κοινού με το Τμήμα Φιλολογίας)
Αποτελείται από το ισόγειο και έναν όροφο, συνολικού εμβαδού 540 τ.μ. και περιλαμβάνει:
  1. Γραφεία Γραμματείας (4 τον αριθμό), συνολικού εμβαδού 230 τ.μ.
  2. Γραφεία διδασκόντων (5 τον αριθμό), συνολικού εμβαδού 200 τ.μ.
  3. Χώρος υποδοχής, εμβαδού 40 τ.μ.
  4. Αίθουσα συνεδριάσεων, εμβαδού 50 τ.μ.
  5. Τουαλέτες, εμβαδού 20 τ.μ.

-*Κτήριο Διδακτηρίων* του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών

Αποτελείται από το ισόγειο και έναν όροφο, συνολικού εμβαδού 910 τ.μ. και περιλαμβάνει:

1. Δύο μικρές αίθουσες διδασκαλίας, συνολικού εμβαδού 50 τ.μ. (25 τ.μ. η κάθε μια)
2. Δύο μικρές αίθουσες διδασκαλίας, συνολικού εμβαδού 100 τ.μ. (50 τ.μ. η κάθε μια)
3. Δύο μεγάλες αίθουσες διδασκαλίας, συνολικού εμβαδού 220 τ.μ. (110 τ.μ. η κάθε μια)
4. Βιβλιοθήκη, εμβαδού 105 τ.μ. (από κοινού με το Τμήμα Φιλολογίας)
5. Αίθουσα πληροφορικής, εμβαδού 50 τ.μ.
6. Αίθουσα Εργαστηρίου Αρχαιομετρίας, συνολικού εμβαδού 80 τ.μ. (50 τ.μ. και 30 τ.μ. αντίστοιχα) για την κάλυψη της εργαστηριακής και ερευνητικής δραστηριότητάς του αντίστοιχα.
7. Έξι Τουαλέτες, συνολικού εμβαδού 35 τ.μ.
8. Χώροι υποδοχής και αποθήκη, συνολικού εμβαδού 300 τ.μ.

Σημειώνεται ότι και στα δύο κτήρια ως προς τα ΑΜΕΑ έχει ληφθεί η απαραίτητη κτηριολογική μέριμνα (ειδικοί χώροι πρόσβασης, WC κ.α.)

-*Λοιποί χώροι* (από κοινού με το Τμήμα Φιλολογίας)

Συνολικό εμβαδόν 215 τ.μ. Περιλαμβάνονται:

1. Φοιτητική Λέσχη, εμβαδού 105 τ.μ.
2. Γραφείο Φυλάκων – Αποθήκη, συνολικού εμβαδού 50 τ.μ.

-*Περιβάλλον χώρος* (εξωτερικός χώρος) (από κοινού με το Τμήμα Φιλολογίας)

Συνολικό εμβαδόν 1.000 τ.μ. Περιλαμβάνει:

Εξωτερικούς χώρους, κήπους και χώρους συγκέντρωσης.

Ο περιβάλλον (εξωτερικός) χώρος κρίνεται περιορισμένος (1000 τ.μ), καθιστώντας δύσκολη τη λειτουργία του Τμήματος και αδύνατη τη δημιουργία πανεπιστημιακού campus. Είναι εντελώς αναγκαία η επέκταση σε γειτονικούς χώρους που μπορούν να παραχωρηθούν από τον Δήμο.

-*Κτήριο Ινστιτούτου Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού* (ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π.) στην περιοχή του Μυστρά Λακωνίας (Π.Δ. 155/2007, Φ.Ε.Κ. 198/23-8-2007 τ. Α') (από κοινού με το Τμήμα Φιλολογίας)

Είναι ένα διατηρητέο Δημοτικό Σχολείο παραχωρημένο από τον Δήμο Μυστρά. Αποτελείται από ισόγειο εμβαδού 340τ.μ και έναν όροφο εμβαδού 340 τ.μ.

Εργαστήρια του Τμήματος

- *Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας*

Το Εργαστήριο Ενάλιας Αρχαιολογίας ιδρύθηκε το 2007 (Φ.Ε.Κ. 1781/5-9-2007 τ. Β') στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, για να εξυπηρετήσει διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στους τομείς της ενάλιας και υποβρύχιας αρχαιολογίας. Έχει ως σκοπό:

- 1) Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, σε θέματα που εμπíπτουν στα αντικείμενα του εργαστηρίου.
- 2) Τη συνεργασία κάθε μορφής με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι, συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου.
- 3) Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

- *Εργαστήριο «Αρχαιομετρίας»*

Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας ιδρύθηκε το 2007 (Φ.Ε.Κ. 1781/5-9-2007 τ. Β') στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών, στεγάζεται σε χώρο 45 μ² του κτηρίου Διδακτηρίων και εξυπηρετεί διδακτικές και ερευνητικές ανάγκες στον τομέα της αρχαιομετρίας. Έχει ως σκοπό:

- 1). Την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο των διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης

Πολιτισμικών Αγαθών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, σε θέματα που εμπíπτουν στα αντικείμενα του εργαστηρίου.

2) Τη συνεργασία κάθε μορφής με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι, συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του εργαστηρίου.

3) Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας καλύπτει τις διδακτικές ανάγκες των μαθημάτων Αρχαιομετρίας που προβλέπονται για το θεματικό κύκλο Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών. Παρέχει τη δυνατότητα στους φοιτητές να ασκηθούν στις βασικές αρχαιομετρικές τεχνικές και εργασίες (λήψη και μελέτη δειγμάτων, μετρήσεις κοκ). Διαθέτει 20 θέσεις εκπαιδευομένων και ο βασικός εξοπλισμός του περιλαμβάνει έξι στερεο-μικροσκόπια, ένα πετρογραφικό-μεταλλογραφικό μικροσκόπιο, ένα πρωτονιακό μαγνητόμετρο, καθώς και τα απαραίτητα εργαλεία και όργανα μέτρησης για την εκτέλεση των βασικών ασκήσεων του προγράμματος εκπαίδευσης.

Για το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας έχει προγραμματιστεί ο πρόσθετος εξοπλισμός του από το Πρόγραμμα Υποδομές της Περιφέρειας Πελοποννήσου, με έμφαση σε φορητές, μη-καταστροφικές τεχνικές που αποφέρουν εκπαιδευτικό και ερευνητικό κέρδος στο Τμήμα, γιατί με αυτές διεκπεραιώνονται προγράμματα *in situ* με παρουσία φοιτητών ως πρακτική άσκησή τους, ενώ ταυτόχρονα αναπτύσσεται αμεσότερη σχέση με τις εφορείες αρχαιοτήτων και εκτελούνται ταχύτερα μετρήσεις και προγράμματα.

Είναι σε εξέλιξη η διαδικασία υλοποίησης της προμήθειας ενός ηλεκτρονικού μικροσκοπίου σάρωσης, μιας συσκευής φθορισμομετρίας ακτίνων Χ, μιας συσκευής RAMAN. Παράλληλα εκτιμάται ως σημαντική η ανάγκη προμήθειας των παρακάτω συσκευών:

- Συσκευή πολυφασματικής απεικόνισης. Χρήσιμη για ανάγνωση σβησμένων ή δυσανάγνωστων κειμένων (π.χ. παλίμψηστα), αναγνώριση χρωματικών στρωμάτων (ζωγραφικών έργων) κ.α.
- 3D Laser Scanner. Απεικόνιση τρισδιάστατη χώρου ανασκαφών και αρχαιολογικού πεδίου γενικότερα.
- Θερμογράφος Υπερύθρου. Απεικόνιση σβησμένων κειμένων και επιφανειακής τοπογραφίας σε μαρμάρινες επιφάνειες π.χ. ανάγνωση χαραγμένων κειμένων, διάκριση γλυπτών σε επιφάνειες.
- Ποροσίμετρο Υδραργύρου για το πορώδες υλικών, χρήσιμο στη χρονολόγηση και συντήρηση υλικών (εξέταση πορώδους και μικροδομής, φαινόμενη πυκνότητα, ειδική επιφάνεια).
- Θερμικές μέθοδοι (διαφορική θερμική ανάλυση DTA και θερμοβαρυμετρική TG), για την ταυτοποίηση των χημικών φάσεων και την ποσοτικοποίησή τους στα προς εξέταση υλικά, όπως και στα προϊόντα φθοράς τους (χαρακτηρισμός, συντήρηση).

- *Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών σε από κοινού λειτουργία με το Τμήμα Φιλολογίας*

Το εργαστήριο στεγάζεται στα Διδακτήρια της Σχολής σε χώρο 40 τ.μ.

Το Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών περιλαμβάνει κεντρικό εξυπηρέτη (server) και 40 προσωπικούς υπολογιστές με συχνότητα λειτουργίας επεξεργαστή

1,6 GHz, σκληρούς δίσκους χωρητικότητας 40 GB, CD-ROM, κάρτες ήχου και οθόνες TFT 17". Οι υπολογιστές αυτοί διαθέτουν λογισμικό εφαρμογών γραφείου, καθώς και πρόσβαση σε εκτυπωτές και σαρωτές. Το εργαστήριο παρέχει πρόσβαση στο Ίντερνετ για τις ανάγκες των φοιτητών (χρήση δικτυακών βιβλιοθηκών και βάσεων δεδομένων, πρόσβαση σε σελίδες και «πύλες» ξένων πανεπιστημίων, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.ο.κ.). Το εργαστήριο αυτό εξυπηρετεί τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες και των δύο Τμημάτων της Σχολής.

4.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών;

Το Τμήμα και όλες οι αποκεντρωμένες μονάδες του χρησιμοποιούν τις σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με υλικοτεχνικό και τεχνολογικό εξοπλισμό.

Λειτουργεί Κέντρο Συντονισμού και Ανάπτυξης Πληροφοριακών Τεχνολογιών (Κ.Ε.Σ.Α.Π.Τ), το οποίο μεριμνά για τη διασύνδεση υπηρεσιών διαδικτύου, υπηρεσιών τηλεματικής(π.χ τηλεδιάσκεψης), τηλεφωνικές συνδέσεις, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, πληροφοριακά συστήματα υποστήριξης (π.χ γραμματείας) κ.τ.λ. Έδρα του Κ.Ε.Σ.Α.Π.Τ είναι η Τρίπολη.

Το ύψος των επενδύσεων του Τμήματος σε Τεχνολογία, Πληροφορική και Τεχνολογίες, πληροφορική και επικοινωνίες κατά την τελευταία πενταετία ανέρχονται στο ποσό των 201.043,37€.

4.7. Πώς κρίνετε την αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων και τη μεταξύ τους συνεργασία;

Στο Τμήμα Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών παρατηρείται δυσαναλογία μεταξύ διδασκόντων και διδασκομένων (βλ. την Εγκύκλιο 1514/26-2-2008 του ΥΠ.Ε.Π.Θ) και κρίνεται απαραίτητη η αύξηση του αριθμού των μελών ΔΕΠ. Επίσης αδήριτη ανάγκη αποτελεί η ενίσχυση σε εξειδικευμένο διοικητικό προσωπικό , ΕΤΕΠ και ΕΕΔΠ (για τη διδασκαλία των ξένων γλωσσών, κ.τ.λ.).

Οι διδάσκοντες έχουν καθορίσει τις ώρες συνεργασίας τους με τους φοιτητές, το ωράριο τηρείται σε μεγάλο βαθμό και στο πλαίσιο αυτό αξιοποιείται ικανοποιητικά από τους φοιτητές.

4.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα;

Είναι αρκετά επαρκής σε θεωρητικό επίπεδο, δεδομένου ότι οι περισσότεροι διδάσκοντες διαθέτουν την πείρα να συνδυάζουν τη διδασκαλία τους με αντικείμενα των προσωπικών τους ερευνών, ώστε να ενισχύεται και να διευρύνεται η επιστημονική κατάρτιση και η κριτική σκέψη των φοιτητών. Ωστόσο, η προς το παρόν έλλειψη ειδικών εργαστηρίων και υποδομών για βασικά διδασκόμενα γνωστικά αντικείμενα όπως η προϊστορική και κλασική αρχαιολογία, η νομισματική,

η έρευνα των βυζαντινών εγγράφων κ.α. δυσχεραίνει τη σύνδεση διδασκαλίας και έρευνας και αποτελεί ένα σημαντικό κενό στον τομέα αυτόν.

4.9. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με το κοινωνικό σύνολο;

Το Τμήμα συνεργάζεται με άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος, καθώς και με : τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας, τον Δήμο Καλαμάτας, τον Δήμο Μυστρά, την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Καλαμάτας, , το Επιμελητήριο Μεσσηνίας, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Μεσσηνίας, την Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, την Ελληνική Γλωσσική Κληρονομιά και άλλους πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους της Μεσσηνίας, της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της Ελλάδος.

Στο πλαίσιο αυτό οργανώνει σεμινάρια, συνέδρια, διαλέξεις για την τοπική κοινωνία και την ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και πολιτισμικές διαδρομές σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Προτίθεται να συνεχίσει και να διευρύνει την συνεργασία του με τους παραπάνω φορείς.

Επίσης στόχος του είναι η διοργάνωση διεθνών συνεδρίων με πρωτοβουλία του και με τη συνεργασία ομοειδών τμημάτων ελληνικών και ξένων πανεπιστημίων και με φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα θέματα των συνεδρίων αυτών θα αντιστοιχούν στα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύει το Τμήμα.

Με τις συνεργασίες αυτές το Τμήμα επιδιώκει να εδραιώσει τη θέση του στον ακαδημαϊκό χώρο και να τύχει ευρύτερης αποδοχής από την τοπική κοινωνία, η βοήθεια της οποίας , όπως και κατά το παρελθόν, θα είναι σημαντική για την περαιτέρω συνέχιση του έργου του.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι είναι ιδιαίτερα σημαντική η συνεργασία μελών ΔΕΠ του Τμήματος με εκπαιδευτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού και με τοπικούς πολιτιστικούς και κοινωνικούς φορείς.

4.10. Πώς κρίνετε την κινητικότητα του διδακτικού προσωπικού και των φοιτητών;⁵

Ως προς το διδακτικό προσωπικό, η κινητικότητα είναι σημαντική και αξιέπαινη και συμβάλλει στην καταξίωση του Τμήματος. Σε ό,τι αφορά την κινητικότητα των φοιτητών, θεωρείται ικανοποιητική, με επιδίωξη την εντατικοποίησή της.

Συμπληρωματικές πληροφορίες δίνονται στους πίνακες που περιέχονται στο παράρτημα.

Το Ίδρυμα ενισχύει οικονομικά τους φοιτητές και τα μέλη ΔΕΠ που συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας., ελέγχει δε την ποιότητα της δράσης αυτής των διδασκόντων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία

⁵ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-8

5. Ερευνητικό έργο

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα του επιτελούμενου σ' αυτό ερευνητικού έργου, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο

5.1. Πώς κρίνετε την προαγωγή της έρευνας στο πλαίσιο του Τμήματος;

Η προαγωγή της έρευνας καταδεικνύεται από τις δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ, των οποίων εργασίες έχουν δημοσιευθεί σε ειδικά περιοδικά με κριτές, σε πρακτικά διεθνών συνεδρίων κ.α. και έχουν τύχει διεθνούς αναγνώρισης με πολλές ετεροαναφορές.

Επιπλέον, το Τμήμα διοργανώνει εξειδικευμένα εργαστήρια (Workshops) και συνέδρια στα αντικείμενα που θεραπεύει, και ενισχύει το ερευνητικό ενδιαφέρον των φοιτητών.

Σε ό,τι αφορά την πραγματοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων, η δραστηριοποίηση των θεσμοθετημένων φορέων και εργαστηρίων όπως το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας, το Κέντρο Ενάλιας Αρχαιολογίας, το Ινστιτούτο Βυζαντινών Ερευνών στον Μυστρά, συμβάλλει θετικά.

Σημειώνεται ότι κατά την υποβολή του προγράμματος του Τμήματος προς το Υπουργείο Παιδείας έχει προταθεί και η ίδρυση άλλων εργαστηρίων, όπως π.χ. Εργαστήριο Αρχαιολογίας, Νομισματικής και Σιγίλλογραφίας και Βυζαντινών Εγγράφων .

5.2. Πώς κρίνετε τα ερευνητικά προγράμματα και έργα που εκτελούνται στο Τμήμα;

Πολλά εξ αυτών είναι καινοτόμα όπως π.χ. της Αρχαιολογίας, της Αρχαιομετρίας, της Ενάλιας Αρχαιολογίας,.

Ενδεικτικά αναφέρονται :

* Ερευνητικό Έργο: «Αρχαιομετρικές μετρήσεις και νέες τεχνολογίες (χρονολόγηση, χαρακτηρισμός, προέλευση, διασκόπηση) προϊστορικών θέσεων, ανασκαφικών ευρημάτων και βυζαντινών έργων τέχνης»

Συνεργαζόμενα Εργαστήρια:

Ελληνικά Ιδρύματα: Εργαστήριο Αρχαιομετρίας (Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου)
Εργαστήριο Εναλίων Αρχαιοτήτων (Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού)
Εργαστήριο Αρχαιομετρίας (Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Ρόδος), Εργαστήριο Αρχαιομετρίας , ΕΚΕΦΕ Δημόκριτος).

Ξένα Ιδρύματα: Εταιρεία Επιστημονικών Οργάνων DeltaNu USA, Τμήμα Ιστορικών Πόρων, Βιρτζίνια ΗΠΑ, Παν/μιο Bordeaux III (Εργαστήριο Διεπιστημονικών Ερευνών), CNRS (Nantes, France).

Σκοπός: Διεπιστημονικής πολυεπιστημονική προσπάθεια με υπο-προγράμματα (θέσεις και ευρήματα από Ελαφόνησο, Αμοργό, Ιθώμη, Καθ. Ναός Αμφίσσης, Αίγυπτο, Γαλλία). Επέκταση δραστηριοτήτων στη χαρτογράφηση με δορυφορικές εικόνες και υποθαλάσσιες απεικονίσεις παραλίων περιοχών Πελοποννήσου.

Χρηματοδότηση: Από δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

* Ερευνητικό Έργο: *NARNIA: New Archaeological Research Network for Integrating Approaches to Ancient Material Studies (FP7-PEOPLE-2010-ITN - Marie Curie), 2011-2013, Συντονισμός Πανεπιστήμιο Κύπρου*

* Ερευνητικό Έργο: *Geoarchaeology and Landscape Use of S. Crete: Exploring Early Human Occupation (NSF, INSTAP), 2011-2013*

*Ερευνητικό Έργο : Τεχνικές και κοινωνιολογικές όψεις του ρωμαϊκού ενδύματος (Modern approaches to the study of ancient textiles-Technical and social aspects of Roman dress)

*Ερευνητικό Έργο : Αρχαιολογική και Διεπιστημονική Έρευνα επιφανείας επί του αιγιαλού και των υποθαλασίων παλαιοακτών της νήσου Κεφαλληνίας, κατά μήκος της παράκτιας περιοχής Συκά-Σκάλα-Γερογόμπος.

Πενταετές δι-ιδρυματικό ερευνητικό πρόγραμμα , σε συνεργασία με ερευνητικά κέντρα της χώρας.

*Ερευνητικό Έργο: Αρχαιολογική έρευνα πεδίου στο μινωικό ιερό κορυφής στον Άγιο Γεώργιο στο Βουνό Κυθήρων (2011-2015), με τη συμμετοχή φοιτητών και φοιτητριών του Τμήματος.

*Ερευνητικό Έργο: Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΕΣΠΑ 2007-2013), συγχρηματοδοτούμενο από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πράξη: «Μονάδα Καινοτομίας και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου» Πρόγραμμα με στόχο την ενθάρρυνση επιχειρηματικών δράσεων, καινοτομικών εφαρμογών και μαθημάτων επιλογής.

Σημαντικός αριθμός μελών ΔΕΠ αναλαμβάνει ερευνητικές πρωτοβουλίες. Στα ερευνητικά αυτά προγράμματα συμμετέχουν και εξωτερικοί συνεργάτες.

5.3. Πώς κρίνετε τις διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές;

Οι διαθέσιμες ερευνητικές υποδομές (Εργαστήριο Αρχαιομετρίας, Εργαστήριο Ηλεκτρονικών Υπολογιστών σε από κοινού λειτουργία με το Τμήμα Φιλολογίας) εξυπηρετούν ικανοποιητικά τις ερευνητικές απαιτήσεις των εμπλεκόμενων ερευνητών.

Σημειώνεται ότι το Εργαστήριο Αρχαιομετρίας είναι το 2ο θεσμοθετημένο εργαστήριο σε ελληνικό ΑΕΙ της χώρας και η άμεση αναβάθμισή του είναι απαραίτητη, δεδομένου ότι προβλέπεται να ενισχύσει το γνωστικό αυτό αντικείμενο τουλάχιστον σε πανελλήνια κλίμακα και να ωφελήσει όχι μόνο τους φοιτητές του Τμήματος, αλλά και εκείνους των συναφών Τμημάτων των άλλων Α.Ε.Ι.

5.4. Πώς κρίνετε τις επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος κατά την τελευταία πενταετία;⁶

Βάσει των πολλών ετεροαναφορών και των θετικών βιβλιοκρισιών, οι επιστημονικές δημοσιεύσεις των μελών ΔΕΠ του Τμήματος κρίνονται υψηλού επιπέδου, ως προς την ποιότητά τους, και ικανοποιητικές ως προς τον αριθμό τους. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που περιέχεται στο παράρτημα.

5.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό αναγνώρισης της έρευνας που γίνεται στο Τμήμα από τρίτους;⁷

Η αναγνώριση της έρευνας και του έργου των μελών ΔΕΠ, όπως καταγράφεται από τις πολλές ετεροαναφορές στα έργα τους, τις δημοσιεύσεις τους σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων, κρίνεται σημαντική. Σχετικά στοιχεία παρουσιάζονται στον πίνακα που περιέχεται στο παράρτημα.

5.6. Πώς κρίνετε τις ερευνητικές συνεργασίες του Τμήματος;

Με δεδομένη την ολιγόχρονη λειτουργία του Τμήματος, που είχε ως αποτέλεσμα και την οριστικοποίηση της φυσιογνωμίας του, οι ερευνητικές συνεργασίες του κρίνονται ικανοποιητικές και υπάρχουν προοπτικές για διεύρυνσή τους, όπως αποδεικνύεται και από τις προαναφερθείσες ατομικές συμμετοχές μελών ΔΕΠ σε ερευνητικά προγράμματα.

5.7. Πώς κρίνετε τις διακρίσεις και τα βραβεία ερευνητικού έργου που έχουν απονεμηθεί σε μέλη του Τμήματος;

Δεν έχουν ακόμα απονεμηθεί βραβεία ερευνητικού έργου.

5.8. Πώς κρίνετε τον βαθμό συμμετοχής των φοιτητών/σπουδαστών στην έρευνα;

Το ενδιαφέρον ικανού αριθμού φοιτητών όσον αφορά στην έρευνα είναι ικανοποιητικό και αυτό αποδεικνύεται από τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες που αφορούν κυρίως τα γνωστικά αντικείμενα ιστορίας, αρχαιολογίας, αρχαιομετρίας, διαχείρισης και προβολής των πολιτισμικών αγαθών. Σημειώνεται ότι η ερευνητική εργασία τους πραγματοποιείται σε μουσεία, πινακοθήκες, αρχεία, βιβλιοθήκες, στην Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας, σε πολιτιστικούς φορείς κ.α., όπου, συλλέγουν πρωτογενές υλικό, το οποίο μετά επεξεργάζονται. Σημαντική επίσης δραστηριότητα επιδεικνύουν στην επιτόπια εθνογραφική (terrain/field work) έρευνα για τη μελέτη θεμάτων των τοπικών κοινωνιών. Στη διαδικασία αυτή ενθαρρύνονται αποτελεσματικά από τους διδάσκοντες με στόχο τη βελτίωση του βαθμού συμμετοχής τους στην έρευνα.

⁶ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-9

⁷ Συμπληρώστε, στην Ενότητα 11, τον Πίνακα 11-10

6. Σχέσεις με κοινωνικούς/πολιτιστικούς/παραγωγικούς (ΚΠΠ) φορείς

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των σχέσεών του με ΚΠΠ φορείς, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*

6.1. Πώς κρίνετε τις συνεργασίες του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς;

Το Τμήμα συνεργάζεται με ποικίλους φορείς, όπως π.χ. τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Μεσσηνίας και Λακωνίας, τον Δήμο Καλαμάτας, τον Δήμο Μυστρά,, την Ιερά Μητρόπολη Μεσσηνίας, το Αρχαιολογικό Μουσείο Καλαμάτας, την Λαϊκή Βιβλιοθήκη και Πινακοθήκη Σύγχρονης Ελληνικής Τέχνης Καλαμάτας (Πανταζοπούλειο Πνευματικό Κέντρο), το Επιμελητήριο Μεσσηνίας, τα Γενικά Αρχεία του Κράτους, τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Νομού Μεσσηνίας, πολιτιστικούς φορείς και συλλόγους της Μεσσηνίας, την Εταιρεία Ελλήνων Φιλολόγων, την Ελληνική Γλωσσική Κληρονομιά.

Συμμετέχει στο Θερινό Σχολείο για νέους ομογενείς που οργανώνεται σε συνεργασία με τον Δήμο Καλαμάτας. Στόχος του είναι η εκμάθηση της Ελληνικής Γλώσσας, της Ελληνικής Ιστορίας και του Ελληνικού Πολιτισμού και η επαφή των νέων της διασποράς με την ελληνική κοινωνία της Πελοποννήσου και ιδιαιτέρως της Μεσσηνίας, με σκοπό αυτοί να αποβούν πρεσβευτές του Ελληνικού Πολιτισμού στις χώρες διαμονής τους και να ενισχύσουν την ελληνικότητά τους και παράλληλα να ενισχύσουν τις πολιτισμικές σχέσεις της χώρας μας με την ομογένεια.

Συνεργάζεται με άλλα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδος.

Από την αρχή της λειτουργίας του, το Τμήμα έχει οργανώσει σεμινάρια, συνέδρια, διαλέξεις για την τοπική κοινωνία και την ανάπτυξη σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, καθώς και πολιτιστικές διαδρομές σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Έτσι, έχουν πραγματοποιηθεί δράσεις σε πολλούς Δήμους της Μεσσηνίας, πλην της Καλαμάτας, όπως στον Δήμο Κυπαρισσίας, Μεσσήνης, Μελιγαλά, Πύλου κ.α. πάνω σε θέματα που εντάσσονται στα γνωστικά πεδία που διδάσκονται στο Τμήμα.

Ανάμεσα στα έργα που έχουν εκτελεστεί περιλαμβάνεται : η συνεργασία με την Ιερά Μητρόπολη της Μεσσηνίας και ειδικότερα το Άσυλο Ανιάτων, όπου πραγματοποιήθηκαν ειδικά προγράμματα για ΑΜΕΑ και Μονές, όπου εντοπίστηκε η ανάγκη για μελέτη και καταγραφή των πολιτιστικών θησαυρών τους. Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας η Ιερά Μητρόπολη της Μεσσηνίας έχει καθιερώσει την παροχή υποτροφιών σε Μεσσηνίους φοιτητές του Τμήματος, και

ενισχύει με χορηγίες δραστηριότητές του, ενώ ο ίδιος ο Σεβασμιότατος Μητροπολίτης κ. Χρυσόστομος έχει διδάξει σε εκπαιδευτικούς κύκλους της Σχολής. Αρκετά από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος πραγματοποιούν για τους φοιτητές τους επιτόπια μαθήματα στα τοπικά μουσεία, πινακοθήκες, αρχεία και το Διεθνές Κέντρο Χορού της Καλαμάτας.

Η αναγνώριση της επιστημονικής συνεργασίας του Τμήματος με ΚΠΠ φορείς εκδηλώνεται με την αμέριστη συμπαράσταση και με σημαντικές χορηγίες εκ μέρους των υπευθύνων των φορέων (Δήμος Καλαμάτας, Νομαρχία Μεσσηνίας, Costa Navarino-B.Κωνσταντακόπουλος, εφοπλιστής Κ.Αρνόκουρος, βιομήχανος Βίκυ Καρέλια και πολλοί άλλοι επιφανείς πολίτες). Η προβολή αυτής της συνεργασίας πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους(ειδικές τιμητικές εκδηλώσεις και βραβεύσεις των χορηγών, ημερήσιος και περιοδικός τύπος, ΜΜΕ, κ.λπ.).

6.2. Πώς κρίνετε τη δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Η δυναμική του Τμήματος για ανάπτυξη συνεργασιών κρίνεται ιδιαίτερα θετική, με δεδομένο και τα προαναφερθέντα στο 6.1. Οι διαδικασίες για την ανάπτυξη συνεργασιών μέσω και των προσωπικών επαφών των μελών ΔΕΠ του Τμήματος με τους φορείς είναι αποτελεσματικές. Οι φορείς επιδιώκουν και προσεγγίζουν θετικά την αμφίδρομη αυτή σχέση.

Στο πλαίσιο αυτών των συνεργασιών αξιοποιούνται σε μεγάλο βαθμό οι εργαστηριακές υποδομές του Τμήματος.

6.3. Πώς κρίνετε τις δραστηριότητες του Τμήματος προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με ΚΠΠ φορείς;

Οι δραστηριότητες του Τμήματος ως προς την κατεύθυνση της ανάπτυξης και ενίσχυσης συνεργασιών με Κ.Π.Π. φορείς είναι ικανοποιητικές, αλλά μπορούν να διευρυνθούν με από κοινού οργάνωση προγραμμάτων και εκδηλώσεων για τοπικά επιστημονικά και αναπτυξιακά θέματα.

Επιπλέον είναι θετική η συμβολή και η συνεργασία με αποφοίτους του Τμήματος που είναι στελέχη ΚΠΠ φορέων.

Τα αποτελέσματα της συνεργασίας γνωστοποιούνται στο ευρύ κοινό μέσω του ημερήσιου και περιοδικού τύπου και της τηλεόρασης, ενώ η ενημέρωση των φορέων σχετικά με τους σκοπούς, το αντικείμενο και το παραγόμενο έργο του Τμήματος πραγματοποιείται στο πλαίσιο διοργάνωσης εκδηλώσεων του και με προσωπικές επαφές της διοίκησης .

6.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό σύνδεσης της συνεργασίας με ΚΠΠ φορείς με την εκπαιδευτική διαδικασία;

Ιδιαίτερα σημαντικό και με προοπτική το άνοιγμα θέσεων εργασίας στους μελλοντικούς πτυχιούχους του Τμήματος.

Σημειώνεται ότι στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας εντάσσονται οι εκπαιδευτικές επισκέψεις των φοιτητών σε ΚΠΠ χώρους, η οργάνωση ομιλιών και διαλέξεων στελεχών ΚΠΠ φορέων, ενώ κατά διαστήματα καλούνται μέλη τους για να διδάξουν.

6.5. Πώς κρίνετε τη συμβολή του Τμήματος στην τοπική, περιφερειακή και εθνική ανάπτυξη;

Στο Τμήμα έχουν πραγματοποιηθεί σεμινάρια και ημερίδες σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα που απευθύνονται όχι μόνο στους φοιτητές του Τμήματος, αλλά και στους εκπαιδευτικούς και γενικότερα στο ευρύ κοινό προσφέροντάς τους χρήσιμες γνώσεις. Αναφέρονται ενδεικτικά: **1)** Σεμινάριο με θέμα: «Ιστορία και Πολιτισμός στην Ελλάδα από τους προϊστορικούς χρόνους έως σήμερα» **2)** Σεμινάριο Αραβικής Γλώσσας όπου το ενδιαφέρον και η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και όχι μόνο ήταν παραπάνω από ικανοποιητική **3)** Ημερίδα για τον Ιωάννη Μακρυγιάννη.

Επίσης, η πραγματοποίηση διεθνών συμποσίων/συνεδρίων ,όπως «Νέες Τεχνολογίες στο Αρχαιολογικό Περιβάλλον: Ανασκαφή, Έρευνα, Διαχείριση», «Η σημασία της μάχης του Μαραθώνος για τον πολιτισμό : ιστορικές, αρχαιολογικές και φιλολογικές μαρτυρίες», «Εθνικές και κοινωνιολογικές όψεις του ρωμαϊκού ενδύματος» προσέλκυσε το ενδιαφέρον ερευνητών και επιστημόνων από τον ελλαδικό και διεθνή χώρο.

Η δημιουργία Πανεπιστημιακού Τμήματος στον Νομό Μεσσηνίας και ειδικότερα στην πόλη της Καλαμάτας υπήρξε πάγιο αίτημα των πολιτών της. Η ίδρυση του Τμήματος Ιστορίας, Αρχαιολογίας και Διαχείρισης Πολιτισμικών Αγαθών συμβάλλει στη γενικότερη οικονομική και πνευματική ανάπτυξη της γύρω περιοχής. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίον η κοινωνία της Μεσσηνίας έχει προσφέρει την υποστήριξη της στο Τμήμα με ποικίλους τρόπους και εκδηλώσεις.

Πέραν του χώρου της Μεσσηνίας , η ίδρυση Ινστιτούτου Έρευνας Βυζαντινού Πολιτισμού (IN.E.BY.Π.) στον Μυστρά το οποίο λειτουργεί στο πλαίσιο της Σχολής, έχει ως στόχο τη συμβολή στην έρευνα και ανάδειξη των πολιτισμικών θησαυρών που έχει προσφέρει η περιοχή σε όλους τους τομείς(φιλολογία, επιστήμες, δίκαιο, ιστορία και τέχνη). Το IN.E.BY.Π. ως κέντρο Μ.Π.Σ. βυζαντινού πολιτισμού αλλά και ως διεθνές κέντρο έρευνας της εποχής αυτής (Π.Δ 155 ΦΕΚ τευχ. Α 198-23-08-07) αποτελεί παράγοντα για τη γενικότερη ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου Μυστρά και της Λακωνίας γενικότερα. Η άριστη συνεργασία με τον Δήμο Μυστρά και τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Λακωνίας συμβάλλει ουσιαστικά στην προώθηση των στόχων του Ινστιτούτου.

Με βάση τα ανωτέρω η συνεργασία με Κ.Π.Π. φορείς κρίνεται σημαντική και ουσιαστική

Έχει ήδη γίνει αναφορά για τις δραστηριότητες του Τμήματος, στις οποίες συμμετέχει ένα ευρύ κοινό από την τοπική κοινωνία. Στο σημείο αυτό θα μπορούσε να προστεθεί και η συμμετοχή μελών ΔΕΠ με ομιλίες σε διάφορες επετειακές ή μορφωτικές εκδηλώσεις που οργανώνονται στη μεσσηνιακή περιφέρεια. Αλλά και οι συνεντεύξεις, στον Τύπο, στο Ραδιόφωνο και στην Τηλεόραση, που δίνουν κατά καιρούς τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος, μεταφέρουν στην τοπική κοινωνία τους επιστημονικούς στόχους του Τμήματος. Οι πολίτες γνωρίζουν καλύτερα το

πανεπιστημιακό ίδρυμα της πόλης τους ή της περιοχής τους, το συνδυάζουν με την καλλιέργεια του πνεύματος και το νοιώθουν αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους.

7. Στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξής του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*

7.1. Πώς κρίνετε τη στρατηγική ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Κύριο μέλημα του Τμήματος αποτέλεσε αρχικά η διαμόρφωση οδηγού σπουδών ο οποίος να περιλαμβάνει, πέρα από τα παραδοσιακά, και νέα γνωστικά αντικείμενα, προκειμένου να αναπτύξει την έρευνα σε αυτούς τους τομείς, να υποστηρίξει προτάσεις συνεργασίας με αντίστοιχα ξένα πανεπιστήμια, και να διευρύνει τις δυνατότητες επαγγελματικής αποκατάστασης των φοιτητών.

Ωστόσο σημειώνεται ότι στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος, παρά την εκλογή αρκετών μελών ΔΕΠ, παραμένουν ακάλυπτα σημαντικά γνωστικά αντικείμενα όπως π.χ. αρχαία ιστορία, ενάλια αρχαιολογία, ιστορία τέχνης.

7.2. Πώς κρίνετε τη διαδικασία διαμόρφωσης στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος;

Έχοντας θεσπίσει τους κύριους στόχους της στρατηγικής ακαδημαϊκής ανάπτυξης του Τμήματος ακολουθούνται οι νόμιμες διατάξεις για την εκλογή μελών ΔΕΠ, καθώς και οι τρόποι ανάθεσης μαθημάτων σε διδάσκοντες σύμφωνα με το ΠΔ 407/1980(με εισηγητικές εκθέσεις, συνεντεύξεις των υποψηφίων κ.α.). Στόχο του Τμήματος αποτελεί η καλύτερη δυνατή διαχείριση των κρατικών πιστώσεων, οι οποίες ομολογουμένως είναι εξαιρετικά περιορισμένες για την εξασφάλιση διδακτικού προσωπικού.

Ωστόσο λόγω της αναγκαστικά συντηρητικής διαχείρισης των οικονομικών πόρων του Τμήματος(λόγω περιορισμένων πιστώσεων), ανακόπτεται η διεξαγωγή πειρατέρω επιστημονικών δραστηριοτήτων .

8. Διοικητικές υπηρεσίες και υποδομές

Στην ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να αναλύσει κριτικά και να αξιολογήσει την ποιότητα των διοικητικών υπηρεσιών και των υποδομών του, απαντώντας σε μια σειρά ερωτήσεων που αντιστοιχούν επακριβώς στα κριτήρια αξιολόγησης που περιγράφονται στο έντυπο «Διασφάλιση Ποιότητας στην Ανώτατη Εκπαίδευση: Ανάλυση κριτηρίων Διασφάλισης Ποιότητας Ακαδημαϊκών Μονάδων» Έκδοση 2.0, Ιούλιος 2007, ΑΔΙΠ, Αθήνα, (<http://www.adip.gr>).

Η απάντηση σε κάθε μία από τις ερωτήσεις πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνει:

- α) Ποια, κατά τη γνώμη του Τμήματος, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*
- β) Ποιες ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία διακρίνει το Τμήμα ως προς το αντίστοιχο κριτήριο*

8.1. Πώς κρίνετε την αποτελεσματικότητα των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών;

Οι διοικητικές (μειωμένες σε σημαντικό αριθμό προσωπικού μετά τις τελευταίες νομοθετικές ρυθμίσεις) και οι τεχνικές υπηρεσίες στελεχώνονται με άτομα ικανά και καταρτισμένα, τα οποία από την πρώτη μέρα λειτουργίας του Τμήματος επέδειξαν υπερβάλλοντα ζήλο και αποτελεσματικότητα, διεκπεραιώνοντας τα καθήκοντά τους με συνέπεια, και εξυπηρετώντας τις ανάγκες διδασκόντων και φοιτητών, εργαζόμενα και πέραν του ωραρίου τους, χωρίς περαιτέρω οικονομικές απολαβές. Εξίσου αποτελεσματική είναι η συνεργασία τους με εκείνες της κεντρικής διοίκησης του Ιδρύματος.

Για την υποστήριξη των υποδομών, των υπηρεσιών πληροφορικής και τηλεπικοινωνιών υπάρχει εξειδικευμένο προσωπικό (αριθμητικά μικρό : δύο άτομα), τα οποία πολλές φορές για να καλύψουν τις ανάγκες λειτουργίας των τομέων τους υποχρεώνονται να ζητήσουν τη συνδρομή εξωτερικών συνεργατών.

8.2. Πώς κρίνετε τις υπηρεσίες φοιτητικής μέριμνας;

Το Τμήμα καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την καλύτερη διαβίωση των φοιτητών.

Σημαντικός τομέας της φοιτητικής μέριμνας είναι η σίτιση, η οποία παρέχεται έως σήμερα στον χώρο της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών από εταιρεία κέτερινγκ. Στους άπορους φοιτητές ή και σε αυτούς με χαμηλό οικογενειακό εισόδημα παρέχεται δωρεάν σίτιση. Επίσης δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη παρέχεται σε όσους φοιτητές στερούνται των παροχών αυτών.

Είναι αναγκαία η δημιουργία κέντρου στήριξης φοιτητών που θα τους παρέχει υπηρεσίες για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους μακριά από το οικογενειακό περιβάλλον.

Έχουν θεσμοθετηθεί υποτροφίες για μαθητές με χαμηλό εισόδημα και καλή επίδοση. Επίσης πολλοί φοιτητές ενισχύονται από το ταμείο απόρων φοιτητών της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, με την οποία η συνεργασία της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών είναι άριστη.

Οι φοιτητές συμμετέχουν ενεργά στη ζωή του Τμήματος και αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για τη διοργάνωση πολιτιστικών, αθλητικών και άλλων εκδηλώσεων, με πνεύμα συνεργασίας και με απόλυτη επιτυχία.

8.3. Πώς κρίνετε τις υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα;

Για τις υπάρχουσες υποδομές βλ. 4.5.

Οι υποδομές πάσης φύσεως που χρησιμοποιεί το Τμήμα τόσο από επάρκεια όσο και από ποιότητα κρίνονται καταρχήν ικανοποιητικές. Ωστόσο, σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις και τις μελλοντικές ανάγκες του Τμήματος, απαιτείται βελτίωσή τους για την εύρυθμη λειτουργία του. Π.χ. επέκταση του χώρου της βιβλιοθήκης, ανανέωση του τεχνικού εξοπλισμού, νέα χωροταξική διευθέτηση γραφείων για τους διδάσκοντες και για τη Γραμματεία του Τμήματος.

Η πρόσβαση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας στις υποδομές και τον εξοπλισμό του Τμήματος είναι εύκολη και ελεύθερη και αν χρειαστεί υποβοηθούνται από την τεχνική υπηρεσία του Τμήματος.

8.4. Πώς κρίνετε τον βαθμό αξιοποίησης νέων τεχνολογιών από τις διάφορες υπηρεσίες του Τμήματος (πλην εκπαιδευτικού και ερευνητικού έργου);

Ο υλικοτεχνικός εξοπλισμός όλων των υπηρεσιών του Τμήματος είναι σύγχρονος και αξιοποιείται πολύ καλά από τις υπηρεσίες του Τμήματος. Πρέπει γενικότερα να ληφθεί υπόψη ότι το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου λειτουργεί στις 5 πρωτεύουσες της Περιφέρειας Πελοποννήσου και ο κύριος τρόπος επικοινωνίας και διεκπεραίωσης των θεμάτων των Τμημάτων γίνεται με τη χρήση νέων τεχνολογιών.

Οι νέες τεχνολογίες χρησιμοποιούνται από τις διοικητικές και τεχνικές υπηρεσίες, τους φοιτητές και το ακαδημαϊκό προσωπικό του Τμήματος, το οποίο στην πλειονότητά του διαθέτει ιστοσελίδα στο διαδίκτυο.

8.5. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη χρήση υποδομών και εξοπλισμού;

Η απόκτηση και λειτουργία του εξοπλισμού και των υποδομών του Τμήματος έχουν γίνει ύστερα από μελέτη και σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες διαφάνειας. Ο σύγχρονος επιστημονικός εξοπλισμός καλύπτει επαρκώς τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές ανάγκες των μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας. Οι αίθουσες διδασκαλίας είναι εξοπλισμένες με σύγχρονα οπτικοακουστικά μέσα παρέχοντας υψηλή ποιότητα και απόδοση στη διδασκαλία των μαθημάτων.

8.6. Πώς κρίνετε τον βαθμό διαφάνειας και την αποτελεσματικότητα στη διαχείριση οικονομικών πόρων;

Η διαχείριση και η αξιοποίηση των οικονομικών πόρων του Τμήματος πραγματοποιούνται πάντα σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους και κανόνες και με γνώμονα τη διαφάνεια. Στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου αναρτώνται όλες οι προκηρύξεις για την προμήθεια αγαθών ή για την παροχή υπηρεσιών, καθώς και οι πάσης φύσεως συμβάσεις.

9. Συμπεράσματα

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να εντοπίσει τα κυριότερα θετικά και αρνητικά του σημεία, όπως αυτά συνάγονται από τις προηγούμενες ενότητες και να αναγνωρίσει ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών του σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους που προκύπτουν από τα αρνητικά του σημεία.

9.1. Ποια, κατά την γνώμη σας, είναι τα κυριότερα θετικά και αρνητικά σημεία του Τμήματος, όπως αυτά προκύπτουν μέσα από την Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης;

ΘΕΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ:

- Καλή υλικοτεχνική υποδομή. Επιστημονική κατάρτιση, αξιολογη ερευνητική παρουσία και ποιοτική διδακτική προσφορά των μελών ΔΕΠ.
- Ικανότητα και αποτελεσματικότητα στη διεκπεραίωση των διοικητικών και τεχνικών υπηρεσιών εκ μέρους του αριθμητικά ολιγάριθμου ειδικού, τεχνικού και διοικητικού προσωπικού.
- Νέα γνωστικά αντικείμενα διδασκαλίας.
- Συνεργασία με Κ.Π.Π.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ:

- Άμεση ανάγκη διοικητικών και τεχνικών υπαλλήλων καθώς και ΕΕΔΙΠ για την ανάπτυξη και προώθηση του διοικητικού και εκπαιδευτικού έργου του Τμήματος.
- Επιτακτική ανάγκη για επέκταση του περιβάλλοντος χώρου ώστε να δημιουργηθεί στοιχειωδώς ένα πανεπιστημιακό campus.

9.2. Διακρίνετε ευκαιρίες αξιοποίησης των θετικών σημείων και ενδεχόμενους κινδύνους από τα αρνητικά σημεία;

Τα ανωτέρω θετικά σημεία μπορούν να εξασφαλίσουν ευρύτερες διεθνείς συνεργασίες του Τμήματος σε όλους τους τομείς , οργάνωση Μ.Π.Σ. και κινητικότητα των μελών ΔΕΠ και των φοιτητών.

Οι κίνδυνοι από τα αρνητικά σημεία είναι ορατοί και ουσιαστικοί. Αν δεν ενισχυθεί σε προσωπικό πάσης φύσεως και δεν προβλεφθεί η συντήρηση και η ανανέωση των

υποδομών και του τεχνικού εξοπλισμού είναι ενδεχόμενο να δημιουργηθούν ανυπερβλήτα εμπόδια στη λειτουργία του.

10. Σχέδια βελτίωσης

Στην Ενότητα αυτή το Τμήμα καλείται να καταρτίσει σχέδιο δράσης για την άρση των αρνητικών σημείων και την ενίσχυση των θετικών του, καθορίζοντας προτεραιότητες με βάση τις δυνατότητές του.

10.1. Περιγράψτε το βραχυπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Πρόσληψη μελών ΔΕΠ, ΕΕΔΠ, ΕΤΕΠ, Διοικητικού Προσωπικού, προσθήκη νέων κτηριακών εγκαταστάσεων, οργάνωση επιπλέον εργαστηριακών υποδομών, προμήθεια σύγχρονου τεχνολογικού και εξειδικευμένου εξοπλισμού, προώθηση του προγράμματος Erasmus και Erasmus Mundus¹ & 2, περαιτέρω ενίσχυση των ήδη υφισταμένων διεθνών συνεργασιών και διεύρυνσή τους και με άλλα πανεπιστήμια του εξωτερικού, αναπροσαρμογή των παρεχομένων γνωστικών αντικειμένων στον Οδηγό Σπουδών, ενίσχυση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα.

10.2. Περιγράψτε το μεσοπρόθεσμο σχέδιο δράσης από το Τμήμα για την άρση των αρνητικών και την ενίσχυση των θετικών σημείων.

Ενίσχυση της κτηριολογικής υποδομής, κατάρτιση Μ.Π.Σ., διεύρυνση των διεθνών συνεργασιών, ενίσχυση της κινητικότητας φοιτητών και μελών ΔΕΠ σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο, δημιουργία μουσείου εκμαγείων αρχαιολογικής συλλογής, κατασκευή αποθηκών και βοηθητικών χώρων.

10.3. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από τη Διοίκηση του Ιδρύματος.

- Υποστήριξη των διεθνών συνεργασιών και περαιτέρω σύναψη συνεργασιών και με άλλα πανεπιστήμια και κέντρα του εξωτερικού.
- Προώθηση του κτηριολογικού προγράμματος και της φοιτητικής μέριμνας στον βαθμό που εξαρτάται από τη διοίκηση
- Λειτουργία Μ.Π.Σ.
- Ενίσχυση της συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα

10.4. Διατυπώστε προτάσεις προς δράση από την Πολιτεία.

Για τη βελτίωση των συνθηκών διδασκαλίας, έρευνας και εργασίας κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία κτηριακών υποδομών στον παρακείμενο χώρο του Γηπέδου του Στρατοπέδου, εφόσον αυτός παραχωρηθεί στο Πανεπιστήμιο.

Σ' αυτόν τον χώρο μπορεί να ενταχθεί : η κατασκευή κτηρίου που θα στεγάζει τα γραφεία των διδασκόντων, η ανέγερση ενός αμφιθεάτρου για εκδηλώσεις και για άλλες ανάγκες της Σχολής, η δημιουργία νέων εργαστηρίων, ενός μουσείου εκμαγείων αρχαιολογικής και νομισματικής συλλογής, η κατασκευή αποθηκών, βοηθητικών χώρων, φοιτητικής λέσχης και χώρων άθλησης .

Εφόσον δεν παραχωρηθεί ο παρακείμενος χώρος του γηπέδου, κρίνεται αναγκαία η κατασκευή κτηρίου στον ήδη υπάρχοντα χώρο, που θα στεγάζει τα γραφεία των διδασκόντων.

Ακόμη για την προώθηση της έρευνας και εργασίας είναι απαραίτητη: **α)** η ανάπλαση του περιβάλλοντος χώρου του Τμήματος **β)** η ολοκλήρωση της ανακαίνισης του κτηρίου που θα στεγάζει το ΙΝ.Ε.ΒΥ.Π, η στελέχωσή του με διοικητικό και τεχνικό προσωπικό, η ολοκλήρωση της υλικοτεχνικής του υποδομής και ο εμπλουτισμός της βιβλιοθήκης του και **γ)** η απολύτως αναγκαία ενίσχυση σε προσωπικό, κυρίως διοικητικό, ειδικό διδακτικό (ΕΕΔΙΠ) και σε ειδικό τεχνικό (ΕΤΕΠ).

11. Πίνακες

Οι πίνακες που ακολουθούν αφορούν σε υποδείγματα και παρατίθενται σε οριζόντια διάταξη σελίδας.

(Το υπόλοιπο της σελίδας είναι εσκεμμένα κενό)

